

Piotr Fołta

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

 <https://orcid.org/0009-0006-9828-8656>

 Folta.Piotr@doktorant.uken.krakow.pl

RECENZJA NAUKOWA KSIĄŻKI MARTA SZULC, *MŁODZIEŻ REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO. ANALIZA POLITOLOGICZNA*, TORUŃ: WYDAWNICTWO ADAM MARSZAŁEK 2025, 144 SS.

SCIENTIFIC REVIEW OF THE BOOK: MARTA SZULC, *YOUTH OF THE BALTIC SEA REGION. A POLITICAL SCIENCE ANALYSIS*, TORUŃ: ADAM MARSZAŁEK PUBLISHING HOUSE, 2025, 144 PP.

DOI: 10.24917/ycee.12790

Recenzowana książka Marty Szulc stanowi wartościowe opracowanie, które wpisuje się w nurt badań nad polityką młodzieżową, partycypacją obywatelską oraz funkcjonowaniem struktur makroregionalnych w Europie. Autorka podejmuje próbę całościowego ujęcia młodzieży jako aktora życia politycznego w regionie Morza Bałtyckiego. Problematyka ta wpisuje się w aktualne dyskusje dotyczące przemian współczesnych demokracji.

Praca została skonstruowana w sposób przejrzysty i logiczny. Jej struktura tworzy klarowną oraz umiejętnie rozwijaną narrację badawczą. Składa się z 3 rozdziałów. Układ pracy zawiera zarówno część definicyjną i teoretyczną, jak i część

badawczą zawierającą analizę porównawczą polityk młodzieżowych oraz związaną z funkcjonowaniem instytucji i mechanizmów partycypacji.

Rozdział pierwszy ma charakter teoretyczno-wprowadzający i poświęcony jest młodzieży jako przedmiotowi badań politologicznych. Autorka rozpoczyna od uporządkowania podstawowych kategorii pojęciowych, takich jak młodzież, polityka młodzieżowa oraz partycypacja młodzieżowa, co stanowi podstawę dalszych analiz. W kolejnych podrozdziałach przedstawia obraz młodzieży regionu Morza Bałtyckiego na tle młodzieży Unii Europejskiej, a następnie rozszerza tę perspektywę o kontekst globalny. Takie zestawienie pozwala uchwycić zarówno specyfikę regionu, jak i szersze

tendencje charakterystyczne dla współczesnych społeczeństw. Rozdział ten domyka analiza źródeł i podstaw prawnych myślenia o młodzieży w Unii Europejskiej oraz regionie Morza Bałtyckiego, co pokazuje na silne umiejscowienie problematyki również w ramach instytucjonalnych.

Rozdział drugi koncentruje się na postrzeganiu polityki młodzieżowej w państwach regionu Morza Bałtyckiego. Autorka przyjmuje perspektywę porównawczą, obejmując analizą zarówno państwa nordyckie (Szwecja, Dania, Finlandia, Norwegia), jak i Niemcy, Polskę oraz państwa bałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia). Pozwala to dodatkowo na ukazanie zróżnicowania modeli polityki młodzieżowej, od wysoko rozwiniętych i zinstytucjonalizowanych systemów opartych na szerokim dialogu społecznym, po bardziej fragmentaryczne i mniej stabilne rozwiązania charakterystyczne dla części państw Europy Środkowo-Wschodniej. Analiza ta wskazuje jednocześnie na proces integracji polityk młodzieżowych w ramach Unii Europejskiej oraz na widoczne różnice wynikające z różnorodnych tradycji politycznych i społecznych.

Rozdział trzeci natomiast poświęcony został kwestii uczestnictwa młodzieży w wybranych strukturach makroregionalnych i rozwija wcześniejsze rozważania. Autorka analizuje rolę takich instytucji jak Rada Państw Morza Bałtyckiego, Związek Miast Polskich oraz Konferencja Wspólnoty Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego, ukazując ich ważne znaczenie w tworzeniu miejsca dla aktywności młodego pokolenia. Dodatkowo zaletą jest uwzględnienie perspektywy samych młodych ludzi oraz organizacji młodzieżowych, co pozwala spojrzeć na partycypację również jako realne doświadczenie społeczne. W tym kontekście autorka podejmuje również próbę zarysowania perspektyw rozwoju partycypacji młodzieży w regionie Morza Bałtyckiego.

Do najważniejszych walorów pracy należy jej spójność oraz konsekwentna realizacja przyjętej

logiki metodologicznej. Autorka umiejętnie łączy poziom teoretyczny z analizą empiryczną, a zastosowanie perspektywy porównawczej oraz uwzględnienie poziomu ponadregionalnego znacząco podnosi wartość poznawczą publikacji. Książka również stara się uchwycić złożoność procesów decyzyjnych w regionie. Na uwagę zasługuje także klarowność narracji oraz uporządkowanie wywodu, co czyni publikację przystępną i użyteczną zarówno dla badaczy, jak i dla czytelników. Istotnym atutem jest także zastosowanie zrozumiałego, komunikatywnego języka, który sprzyja odbiorowi nawet bardziej złożonych zagadnień. Dodatkowo warto zwrócić uwagę na starannie opracowane elementy wizualne, takie jak tabele, schematy i wykresy, które nie tylko porządkują prezentowane treści, lecz także zwiększają przejrzystość wywodu i podnoszą walory poznawcze całej publikacji.

Można jednak zauważyć, że analiza opiera się głównie na analizie danych zastanych, bez wykorzystania autorskich badań. W pracy można również dostrzec ewentualny niedosyt w zakresie bardziej krytycznych ujęć partycypacji młodzieży. Rozwinięcie tych wątków mogłoby dodatkowo wzbogacić pracę.

Pomimo wskazanych uwag, książka Marty Szulc stanowi bardzo rzetelne i dobrze opracowane studium, które wypełnia istotną lukę w polskiej literaturze przedmiotu. Jej znaczenie polega nie tylko na uporządkowaniu wiedzy dotyczącej polityki młodzieżowej w regionie Morza Bałtyckiego, lecz także na wskazaniu kierunków dalszych badań nad rolą młodego pokolenia w systemach politycznych współczesnej Europy. Można się zgodzić z autorką, która we wstępie wyraża nadzieję, że omawiana praca przyczyni się do rozwoju badań w tej tematyce. Publikacja zasługuje zatem na bardzo pozytywną ocenę oraz rekomendację do wykorzystania w badaniach naukowych oraz dalszego pogłębiania tej problematyki.